

XI SKYRIUS

DEKLARACIJOS PRIEDO GPM311G „IŠLAIDOS, MAŽINANČIOS PAJAMAS“ (VEDLIO G DALIES) UŽPILDYMAS

86. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis pasinaudoti GPMĮ 21 straipsnyje nustatytomis lengvatomis (t. y. sumažinti mokestinio laikotarpio apmokestinamasių pajamas patirtomis išlaidomis), deklaracijos priede GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“ (vedlio G dalyje) gali įrašyti tokias per mokestinį laikotarpį patirtas išlaidas:

86.1. sumokėtas gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama, ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui, kai jos sumokėtos šių asmenų (išmokų gavėjų draudimo laikotarpio pabaigoje) naudai;

86.1.1. savo ar sutuoktinio naudai;

86.1.2. nepilnamečių vaikų (žvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje) naudai;

86.1.3. iki 18 metų ir vyresnių neįgaliųjų vaikų (žvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatyta specialusis nuolatinės slaugos poreikis, naudai;

86.1.4. iki 18 metų ir vyresnių vaikų (žvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, naudai.

Šių asmenų naudai patirtomis išlaidomis gali būti mažinamos nuolatinio Lietuvos gyventojo apmokestinamosios pajamos pagal gyvybės draudimo sutartis, nuo 2004 m. gegužės 1 d. sudarytas su gyvybės draudimo įmonėmis, įregistruotomis EEE valstybėje, iki šios datos – ir su kitose užsienio valstybėse įregistruotomis įmonėmis, išskyrus įregistruotoje užsienio valstybėje ar zonoje, kuri yra įtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą (žr. Taisyklių 3 priedą „Tikslinių teritorijų sąrašas“).

86.2. Sumokėtas pensijų įmokas į EEE valstybėje įregistruotus pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimus pensijų fondus, kai jos sumokėtos šių asmenų (išmokų gavėjų kaupimo laikotarpio pabaigoje) naudai:

86.2.1. savo ar sutuoktinio naudai;

86.2.2. iki 18 metų ir vyresnių neįgaliųjų vaikų (žvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatyta specialusis nuolatinės slaugos poreikis, naudai;

86.2.3. iki 18 metų ir vyresnių vaikų (žvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, naudai.

86.3. Sumokėtas pensijų įmokas į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) kitų organizacijų, veikiančių EEE valstybėje ar Ekonominių bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje, turimus pensijų fondus, kurias nuolatinis Lietuvos gyventojas moka kaip papildomas kaupiamasių pensijų įmokas pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatas ir kurios yra didesnės nei 3 procentai gyventojo pajamų, nuo kurių skaičiuojamos VSD įmokos.

86.4. Už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) už studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija, nuolatinį Lietuvos gyventojų, kurie mokosi ar studijuojant, sumokėtos sumos. Jei už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, formaliojo profesinio mokymo programos modulį ir (ar) už studijas sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš pajamų gali būti atimta per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis. Kai už profesinį mokymą ar studijas sumokėta skolintomis lėšomis, išlaidos, kuriomis

mažinamos nuolatinio Lietuvos gyventojo apmokestinamosios pajamos, turi būti deklaruojamos to mokesčio laikotarpio, kurį buvo gražinta kredito įstaigos paskola ar jos dalis, deklaracijoje.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-92](#), 2020-12-30, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29105

86.5. Sumokėtas palūkanas už vieną paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui Lietuvoje statyti arba jam įsigytį arba už vieno gyvenamojo būsto (Lietuvoje) finansinę nuomą (lizingą), jeigu:

86.5.1. kreditas yra paimtas ir raštinis susitarimas dėl gyvenamojo būsto, kuriam statyti ar įsigytį paimtas kreditas, statybos ar įsigijimo buvo sudarytas iki 2008 m. gruodžio 31 d.;

86.5.2. finansinės nuomas (lizingo) sutartis ir raštinis susitarimas dėl gyvenamojo būsto, kuriam įsigytį sudaryta finansinės nuomas (lizingo) sutartis, buvo sudaryti iki 2008 m. gruodžio 31 d.

Palūkanos už kreditą gyvenamajam būstui Lietuvoje įsigytį gali būti atimtos tuo atveju, jeigu jos sumokėtos Lietuvos ir užsienio valstybių kredito įstaigoms ar finansų įmonėms.

86.6. *neteko galios nuo 2022-10-11;*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

87. Išlaidos iš pajamų neatimamos ir neturi būti deklaruojamos, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas:

87.1. GPMĮ 21 straipsnyje nurodytų išlaidų sumas yra sumokėjės užsienio vienetui, įregistruotam užsienio valstybėje ar zonoje, kuri yra įtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą;

87.2. kai, nepasibaigus mokesčiniams laikotarpiai, galutinai išvykstantis iš Lietuvos gyventojas, kuris tris mokesčinius laikotarpius iš eilės buvo laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, deklaruoja iki išvykimo dienos gautas (uždirbtas) pajamas;

87.3. įmokas už studijas ar profesinį mokymą yra sumokėjės skolintomis lėšomis (tuo tikslu iš kredito įstaigos paimta paskola), jeigu pasiskolintos lėšos (jų dalis) per mokesčinį laikotarpį, kurio deklaracija užpildoma, nebuvo grąžintos;

87.4. *neteko galios nuo 2020-12-31;*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-92](#), 2020-12-30, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29105

87.5. yra sumokėjės palūkanas pagal nuo 2009 m. sausio 1 d. paimtą kreditą gyvenamajam būstui įsigytį ar jam statyti arba po šios datos sudarytą finansinės nuomas (lizingo) sutartį, arba kai raštinis susitarimas dėl būsto įsigijimo, statybos ar finansinės nuomas sutarties yra sudarytas nuo šios datos;

87.6. kai nuolatinis Lietuvos gyventojas per mokesčinį laikotarpį gavo tik neapmokestinamųjų pajamų ir (ar) pajamų iš veiklos pagal verslo liudijimą, ir (ar) pajamų už ne individualios veiklos atliekų perleidimą nuosavybėn, apmokestinamų, taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą;

87.7. *neteko galios nuo 2022-10-11.*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

88. Deklaracijos priede GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“ (vedlio G dalyje) atskirose eilutėse turi būti deklaruojamos:

88.1. skirtinį rūšių išlaidos;

88.2. tos pačios rūšies išlaidų (gyvybės draudimo, pensijų įmokų) sumos, sumokėtos skirtinį asmenų naudai;

88.3. tos pačios rūšies išlaidų (įmokų už profesinį mokymą ar studijas) sumos, sumokėtos už skirtinę asmenis;

88.4. tos pačios rūšies išlaidų sumos, sumokėtos pagal skirtinas gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartis;

88.5. neteko galios nuo 2022-10-11.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

89. Deklaracijos priede GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“, atsižvelgiant į tai, kokios rūšies išlaidos buvo patirtos, pasirenkama užpildytina atitinkama šio priedo (vedlio G dalies) eilutė, kurioje turi būti įrašoma atitinkamos rūšies išlaidų suma, per mokesčinį laikotarpį sumokėta kredito įstaigai, draudimo įmonei, pensijų fondo valdymo įmonei, aukštajai mokyklai ar profesinio mokymo paslaugų teikėjui, kitam juridiniams asmenims.

Kai deklaruojama kredito įstaigai grąžinta studijų ar profesinio mokymo paskola (jos dalis), turi būti įrašoma tik per mokesčinį laikotarpį grąžintos paskolos (be palūkanų) suma (už studijas aukštajai mokyklai ar profesinio mokymo teikėjui sumokėta suma nenurodoma).

Jeigu per mokesčinį laikotarpį buvo sumokėtos palūkanos pagal kelias kredito sutartis gyvenamajam būstui (būstams) įsigytį ar jam statyti arba pagal kelias finansinės nuomas (lizingo) sutartis dėl gyvenamojo būsto (būstų) finansinės nuomas (lizingo), tai turi būti įrašoma palūkanų suma, per mokesčinį laikotarpį sumokėta tik pagal vieną kredito arba finansinės nuomas sutartį, pagal kurią palūkanos buvo deklaruotos ankstesniais mokesčiniai laikotarpiais.

Iš 2019 m. ar vėlesnio mokesčinio laikotarpio pajamų gali būti atimama ne didesnė nei 1 500 eurų gyvybės draudimo įmokų ir (ar) įmokų į pensijų fondus, išskaitant nuolatinio Lietuvos gyventojo papildomai sumokėtą 3 procentus viršijančią kaupiamujų pensijų įmokų (mokamų pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatas) dalį, suma (t. y. išlaidų, žymimų 1, 4 ir 9 kodais, suma).

Bendra atimamų išlaidų suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamujų pajamų (neįskaičiuojant pajamų, gautų iš veiklos pagal verslo liudijimą, ir ne individualios veiklos pajamų už parduotas ar kitaip perleistas nuosavybėn atliekas, apmokestinamų, taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą), perskaičiuotų taip: iš darbo pajamų atėmus metinį NPD (žr. Taisyklių 6 priedą „2023 m. metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio apskaičiavimas“), iš turto (daikto) perleidimo nuosavybėn pajamų atėmus jo įsigijimo kainą ir su perleidimu susijusius privalomus mokėjimus, iš individualios veiklos pajamų atėmus leidžiamus atskaitymus bei mokesčinius nuostolius.

Įvairių rūšių išlaidų patyręs nuolatinis Lietuvos gyventojas, kai jo išlaidos yra didesnės nei 25 procentai metinių apmokestinamujų pajamų ir (ar) kai jos viršija kitus GPMĮ 21 straipsnyje nustatytus apribojimus, popierinės deklaracijos priede GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“ turi įrašyti pasirinktos (pasirinktų) rūšies (rūšių) išlaidų sumą, neviršijančią 25 procentų jo apmokestinamujų pajamų ir kitų GPMĮ 21 straipsnyje nustatyti apribojimų. Deklaraciją užpildant vedliu, patirtos išlaidos gali būti deklaruojamos visos, nepaisant GPMĮ 21 straipsnyje nustatyti apribojimų.

2019 m. ar vėlesniu mokesčiniu laikotarpiu nuolatinio Lietuvos gyventojo deklaruotos išlaidos yra atimamos proporcingai iš pajamų, kurioms taikomi 15, 20 ir (ar) 27 procentų (2019 m.), 15, 20 ir (ar) 32 (2020 m. ir vėlesniais metais) procentų pajamų mokesčio tarifai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-74](#), 2020-11-03, paskelbta TAR 2020-11-04, i. k. 2020-22951

Nr. [VA-51](#), 2021-09-03, paskelbta TAR 2021-09-03, i. k. 2021-18788

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

Nr. [VA-53](#), 2023-07-28, paskelbta TAR 2023-07-28, i. k. 2023-15401

90. Deklaracijos priede GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“ (vedlio G dalies) tam skirtoje vietoje turi būti įrašomi asmens, už kurį ar kurio naudai sumokėtos deklaruojamos sumos:

90.1. profesinėje mokykloje besimokančio ar aukštojoje mokykloje studijuojančio gyventojo asmens kodas (jei jo neturi – gimimo data), vardas ir pavardė, kai deklaruojamos profesinio mokymo ar studijų išlaidos;

90.2. kredito gavėjo, kuriam suteiktas kreditas gyvenamajam būstui įsigytį ar statyti, asmens kodas (jei jo neturi – gimimo data), vardas ir pavardė, kai deklaruojamos būsto kredito palūkanos;

90.3 gyventojo, kuris pagal gyvybės draudimo sutartį draudžiamojos laikotarpio pabaigoje yra naudos gavėjas (t. y. asmuo, turintis teisę gauti draudimo išmoką), asmens kodas (jei jo neturi – gimimo data), vardas ir pavardė, kai deklaruojamos gyvybės draudimo išlaidos;

90.4. gyventojo, kurio naudai yra sudaryta pensijų kaupimo sutartis ir kurio vardu atidaryta asmeninė pensijų sąskaita, asmens kodas (jei jo neturi – gimimo data), vardas ir pavardė, kai deklaruojamos įmokos į pensijų fondą;

90.5. profesinėje mokykloje besimokančio ar aukštojoje mokykloje studijuojančio gyventojo asmens kodas (jei jo neturi – gimimo data), vardas ir pavardė, už kurį buvo grąžinta studijų (mokymosi) paskola.

91. Tam skirtoje deklaracijos GPM311G priedo „Išlaidos, mažinančios pajamas“ vietoje (vedlio G dalyje) turi būti įrašomi įmokų gavėjo (t. y. asmens, kuriam sumokėtos deklaruojamos išlaidos) duomenys:

91.1. valstybės, kurioje įmokų gavėjas yra įregistruotas, dviraidis kodas iš Šalių, teritorijų ir jų kodų sąrašo (žr. Taisyklių 4 priedą „Šalių, teritorijų ir jų kodų sąrašas“).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

91.2. įmokų gavėjo, įregistruoto Lietuvoje, identifikacinis numeris (kodas). Užsienio valstybėje įregistruoto įmokų gavėjo identifikacinio numerio (kodo) įrašyti nereikia.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

91.3. įmokų gavėjo pavadinimas.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

92. Deklaracijos priede GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“ (vedlio G dalyje) taip pat turi būti įrašoma:

92.1. gyvybės draudimo, pensijų kaupimo sutarties data ir numeris (kai deklaruojamos 1, 4, 9 kodais žymimos išlaidos);

92.2. įmokas už studijas ar profesinį mokymą patvirtinančio dokumento data ir numeris (kai deklaruojamos 2 kodu žymimos išlaidos);

92.3. kredito už studijas grąžinimą patvirtinančio dokumento data ir numeris (kai deklaruojamos 5 kodu žymimos išlaidos);

92.4. neteko galios nuo 2022-10-11.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [VA-74](#), 2020-11-03, paskelbta TAR 2020-11-04, i. k. 2020-22951

Nr. [VA-51](#), 2021-09-03, paskelbta TAR 2021-09-03, i. k. 2021-18788

Nr. [VA-79](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-10, i. k. 2022-20645

93. Kiekviename užpildomame deklaracijos priedo GPM311G „Išlaidos, mažinančios pajamas“ lape turi būti įrašoma:

93.1. mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris (asmens kodas);

93.2. metai (mokestinis laikotarpis), kurių deklaracija teikiama.